

ВІДГУК

офіційного рецензента кандидата економічних наук, доцента, декана Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу Приватного акціонерного товариства "Вищий навчальний заклад "Міжрегіональна Академія управління персоналом" Мазур Юлії Володимирівни на дисертаційну роботу

Чабанова Андрія Миколайовича на тему «**ТРАНСПОРТНА БЕЗПЕКА В УКРАЇНІ ЯК СКЛADOVA ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**», представлену до публічного захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертаційної роботи. Сфера транспортної безпеки в Україні набуває особливого значення в умовах зростання як зовнішніх, так і внутрішніх загроз. Сучасні виклики, такі як терористичні атаки, кіберзагрози, а також потенційні порушення транспортних ліній, висувають нові вимоги до забезпечення безпеки транспортної інфраструктури. Транспортна система є критично важливим елементом національної безпеки, оскільки вона забезпечує не лише стабільність економіки, але й мобільність для реалізації оборонних завдань, організації гуманітарної допомоги та підтримки міжнародних зв'язків.

Стратегічне географічне положення України, що розташована між Європою та Азією, підвищує важливість її транспортної інфраструктури для національної економіки та міжнародної взаємодії. Це водночас збільшує вразливість транспортних мереж до різноманітних загроз, що вимагає постійного удосконалення її безпеки.

Актуальність інтеграції транспортної безпеки в загальну стратегію національної безпеки зростає в умовах глобалізації та еволюції сучасних загроз. Порушення функціонування транспортної мережі може спричинити не лише економічні збитки, а й ускладнити реагування на надзвичайні ситуації, що може негативно вплинути на стабільність держави.

Таким чином, дослідження транспортної безпеки як частини державної політики національної безпеки є необхідним для зміцнення стійкості країни, забезпечення безперервності економічних і соціальних процесів у разі загроз. Це дозволить розробити комплексні стратегії, які об'єднують технічні, організаційні, правові та управлінські підходи для ефективного реагування на сучасні виклики.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертації є добре обґрунтованими, що забезпечено використанням автором широкого спектра загальнонаукових і спеціальних методів, включаючи історичний, логічний, описовий, порівняльний, аналізу, синтезу, дедукції, наукової екстраполяції, узагальнення, аксіоматизації. Дисертація ґрунтується на детальному аналізі великої кількості наукових публікацій та нормативно-правових актів (179 джерел), що підтверджує її теоретичну значущість.

Дисертація характеризується чіткою структурою та логічним викладом матеріалу. Автор обґрунтовує актуальність теми, аналізує загальнотеоретичні засади транспортної безпеки як складової національної безпеки держави, сучасний стан транспортної безпеки держави як складової національної безпеки, пропонує шляхи удосконалення державної транспортної політики та її роль в системі забезпечення національної безпеки.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів, повнота їхнього викладу в опублікованих працях

Достовірність результатів забезпечена ретельним аналізом джерел, апробацією висновків на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, а також їхньою публікацією у фахових виданнях.

Наукова новизна дисертації полягає у:

- обґрунтовано необхідність комплексного підходу до управління транспортною безпекою як складової державної політики у сферах національної

безпеки і оборони в умовах актуальних гібридних загроз. Такий підхід передбачає інтеграцію безпекових (захист стратегічних об'єктів, технічний моніторинг, кібербезпека, оцінка ризиків), управлінських (міжвідомча координація, стратегічне планування, кризовий менеджмент, взаємодія з приватним сектором) та правових (гармонізація *acquis communautaire* ЄС, регулювання повноважень, імплементація директив, юридична відповідальність) механізмів з метою формування цілісної та адаптивної системи реагування на загрози в транспортній сфері та окреслено напрями формування адаптивної моделі управління транспортною безпекою в умовах змін середовища безпеки та зростання ризиків у транспортній сфері, суть якої зведено до забезпечення гнучкого, проактивного та скоординованого реагування на загрози шляхом впровадження інноваційних інструментів управління ризиками, розвитку багаторівневої системи моніторингу, посилення міжсекторальної взаємодії, а також адаптації управлінських рішень до динаміки зовнішніх і внутрішніх викликів.

- удосконалено підходи до формування державної політики транспортної безпеки як складової системи національної безпеки України шляхом деталізації її структурних елементів та функціональних взаємозв'язків із іншими складовими державної безпекової політики та оцінка ефективності чинних механізмів правового регулювання та управління транспортною безпекою, зокрема з позицій їх відповідності принципам ризик-орієнтованого управління та стійкості до гібридних загроз;

- набули подальшого розвитку теоретичне осмислення поняття «транспортна безпека» як об'єкта державного управління в системі національної безпеки, що охоплює стан захищеності транспортної системи від загроз для забезпечення її сталого функціонування та включає інструменти й механізми управління ризиками у транспортній сфері та науково-методологічні засади удосконалення управління транспортною безпекою охоплюють системний аналіз ризиків, інтеграцію стратегічного планування, розвиток міжвідомчої координації, цифровізацію управлінських процесів, посилення державного контролю,

гармонізацію правових норм з європейськими стандартами та підвищення кадрової спроможності органів публічної влади.

Результати дослідження повно відображені у 3 статтях у фахових виданнях та двох тезах конференцій, що підтверджує їхню апробацію та відповідність вимогам.

Практичне значення досягнутих результатів

Практична цінність роботи полягає у розробці теоретичних положень і практичних рекомендацій, які можуть бути використані органами державної влади для вдосконалення механізмів державного управління у сфері транспортної безпеки в Україні. Впровадження результатів у діяльність Міжрегіональної Академії управління персоналом (довідка № 463/1 від 21.02.2025) підтверджує їхню застосовність.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації

З метою забезпечення повноти та об'єктивності оцінювання результатів проведеного дослідження доцільно акцентувати увагу на окремих дискусійних положеннях, що потребують уточнення або подальшого опрацювання. Їхня деталізація сприятиме більш всебічному розкриттю теми, підвищенню наукової обґрунтованості положень дисертації і розширенню наукової дискусії:

1. У розділі 2 дисертації спостерігається надмірний акцент на систематизації законодавчих та нормативних актів, що дещо обмежує аналітичну глибину викладу матеріалу.

2. Розділ 3 містить загальний огляд міжнародного досвіду у сфері забезпечення кадрової безпеки, проте аналіз представлено досить лаконічно та без достатньої деталізації щодо конкретних інструментів і механізмів, які могли б бути адаптовані до українських реалій. Для підвищення практичної цінності розділу доцільно розширити його за рахунок аналізу окремих прикладних моделей транспортної безпеки, що застосовуються в країнах Європейського Союзу або США, із зазначенням умов їхнього впровадження,

ефективності та можливостей для адаптації в національну систему. Такий підхід дозволив би сформувати більш цілісне уявлення про потенціал використання міжнародного досвіду в українській політиці безпеки.

Разом з тим, наведені зауваження носять рекомендаційний характер, не впливають на загальну наукову значущість дисертаційного дослідження та не змінюють загальної позитивної оцінки його результатів.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам

Дисертація є завершеним науковим дослідженням, що відповідає вимогам до робіт на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Аналіз змісту, публікацій та додатків свідчить про достовірність отриманих висновків. Висновки та рекомендації обґрунтовані, підкріплені теоретичними положеннями та практичними пропозиціями. Достовірність гарантується апробацією результатів і широким охопленням джерел.

Загальний висновок

Дисертація **Чабанова Андрія Миколайовича** на тему «**Транспортна безпека в Україні як складова державної політики у сфері національної безпеки**» є високоякісним науковим дослідженням, що має значну теоретичну та практичну цінність у галузі публічного управління. Дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261 (зі змінами) та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради

закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 21.03.2022 № 341), а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент:

декан ННІУЕБ

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
кандидат економічних наук, доцент

Юлія МАЗУР